

8 жовт.
wisniy

Іван Ольбрахт. ПРИГОДА ЕМАНУЛА УМАЧЕНОГО.

На венделінським військовому майдані стоїть невидний пам'ятник на пам'ятнику таблиця, де видніють такі слова: "Емануїлові Умаченому, воякови 112 полку піхоти, за його неощилені заслуги для вітчизни і на примір для других — офіцерський корпус". Напись та — розуміє ся — німецька.

Історія того пам'ятника така: Дня 21 жовтня, 1903 року по 5 годині рано відкрив капіталіст Іосиф Водседляк рекруткам таємничі "марш-аньци". А знав річ, що "марш-аньци" — то дуже тяжка річ і інфантеріст Емануїл Умачений ніяк не міг поняти тих крутих наук. Тому то взяв его пан капіталіст в обертасі і его самого учив машерувати.

І стало ся так, що капіталіст дав Умаченому приказ машерувати в напрямі Маршталю, "дірекціон" онта вежа. Умачений став машерувати. Нараз надійшов фельдфебель і закликав капіталіста. Капіталіст пішов, однак забув сказати Умаченому "галт", а се мало такий наслідок, що інфантеріст Умачений машерував все далі і далі а коли капіталіст за пів години вернувся — не було вже по нім і сліду. Пан капіталіст завважив, що жовніра нема, казав его шукати, — але надаремне.

Прийшов "шапфенштрайх" — Умачений не вернув ще, не приїхав і по шапфенштрайху, не вернув і на другий день, — минав нарешті тиждень, а его ще не було. Пропав як камінь у воду.

Розіслали за ним стежні листи, газети писали "про таємничу зникнене жовніра", в парламенті внесено три інтерпеляції в сій справі, у шістьох спиритистичних товариствах викликувано духа Умаченого, деякі поді казали з тої нагоди проповідувати про вісність душі, — а все то надаремне, — віді принисуючи вину соціалістам, — та вже стали люди поволі забувати за сню подію. Аж стало ся щось незвичайне:

Дня 12 жовтня, 1904. о 5 годині вечером вияснював цугсфірер Іосиф Водседляк рекруткам таємні "марш-аньци". Аж здивив ся, а то машерує через майдан якийсь мужчина в приписаній поставі і приписаним темпом. Одіж на нім постряпана, лице обросле, волосся з голови аж на плечі спадало, босий, брундий аж глибоко дивити ся.

Пан цугсфірер пізнав сейчас Емануїла Умаченого. Але що его найбільше дражило, то се, що інфантеріст машерував по провінційній стороні майдану, а не там, де він ему торік приказав.

"Галт" — крикнув цугсфірер. І інфантеріст Умачений ставу просто як свічка.

Пан цугсфірер хотів саме звернути ся з довшою промовою до довшо шуканого десертiera, але ось нараз стали з усіх боків ходити ся пів кадет, пан лейтнант, пан капітан і пан майор, — а незалежно прийшов пан оберст. Усі ті достоянки були так бистроумні, що заріз задогадали ся, що се стало ся: імено, що інфантеріст обійшов навкруги земську кулю і що саме в сій хвили хотів вдруге занати ту дорогу.

Першою найважливішою річю було докладно розслідити сню справу. Однак Емануїл Умачений не вмів ні пів слова по німецьки, і тому не мож було з ним порозуміти ся, то-ж заперся пан оберст, щоби інфантеріста Умаченого покищо приримувати в арешті, аби справа не поспуваала ся.

Поволоудни скликано воєнну раду. Проводив генерал-майор а всі офіцери бригади від капітана в гору брали в сій раді участь.

Сей випадок був за поважний і не знали, як до него мають відносити ся. В першій раді поставлено внесене, щоби інфантеріста Умаченого покарати за непослух, бо він машерував чкарз з протинного боку, як ему приказав цугсфірер вигляд по капіталіст наряди признали, що то стало ся не з віни рожака, але на знак пана генерал-майора прийнято внесене, бо як він казав — треба ждати від людей неможливо, щоби осягнути можливе. Далі ухвалено обжалувати вояка за то, що перетягнув час свободний до виходу поза "шапфенштрайх", за десертiera, за неприписану одіж, фризурі і обуви, за нехарність, нездарність і невійськове заховане.

Далі вибрано комісію з десяти членів під проводом найстаршого майора, аби розслідити:

- 1) Кілько є полуденників?
- 2) Як вони від себе віддалися?
- 3) Кілько і як великі кроки робить вояк при "марш-аньці"?
- 4) Якого часу треба, щоби в тім темпі обійти цілу земську кулю?
- 5) Як довго ішов інфантеріст Умачений?

По уявленні чотирох неділь представила комісія вислід своїх дослідів:

- 1. Після інформацій упрощених від ц.к. військового картографічного заведення у Відні висновить число полуденників місяця однік по 180 на обох боках землі, після других 360.
- 2. Подуденники не всюди однако віддалені від себе. По докладнім розслідженню спеціальної мапи Венделіну і околиць на приказ президиального пана майора постановила комісія більшою голосів, що то віддалення вносить 70 кілометрів.
- 3. Після приписів вправ такий а такий параграф робить вояк в темі "марш-аньці" 60 кроків на мінуту, довгих на 80 сантиметрів.
- 4. Інфантеріст Умачений ішов через 356 днів, 12 годин і 46 мінут. Числа секунд годі було усталити через недовкладність годинника.

По вислуханню звіту іменовано другу комісію для усталення паробіччя.

Але тимчасом розійшла ся вистка про отсю подію скоро по околиці і заки той, що виніс єї поза касарню міг бути покараний, він уже один посод у віденський Державний Раді дуже острю інтерпеляцію до міністра краєвої оборони, в котрій він коротко обговорив військовий устрій в стариннім Єгипті а потім ішов на наші відносини та острю скартав правительство за то, що у нас мучать людей, котрі служать вітчизні і котрі моглиби бути для других взором.

Внаслідок сего заінтересував ся справою Емануїла Умаченого один високий достояник. Він сказав собі предложити у-сі папери, що відносили ся до сєї справи, і спис, де докладно було представлено, що Емануїл Умачений точно словив свій обовязок, та запорядив, що вправді належить похвалити рішучий виступ генерал-майора в сій справі, але заразом також, що треба в дорозі ласки застановити дисциплінарні доходження против Емануїла Умаченого, ба що більше, — запорядив і-менувати его титулярним фрайером та признати ему усі ті по-лекції, на котрі в інших случаях мають право лиш ті, що уміють найбільше стріляти.

Коди Емануїлові Умаченому принесено сню вістку до арешту, він сказав лиш: "Послушно слухаю" — і більше нічо. При несені ему їду а коли его питали, чи хоче ще, він сказав: "Медляду послушно, що хочу".

Потім признали, що ему властиво належить ся ціла їда, котрої він не побирав в часі свого маршу довокла землі. Тому приказав пан генерал-майор сейчас варити у всіх кулах бригади і нести Умаченому до визидні. А коли Емануїл Умачений спожив 356 порцій юшки і книдлів, 712 порцій кави і 712 порцій хліба — то віддав свого духа Всевишньому з словами на устах: "Слава моему регіментови!"

При секції сконстатували лікарі, що він помер на "поше-стну глулоту патріотичну" першої ступені.

І зроблено Емануїлові Умаченому величавий похорон, а за гроші, котрих він не побирав через 356 днів по 10 сотників поставлено на вічну пам'ять ему а другим воякам для заохоти вище згаданий пам'ятник на військовим майдані вправ.

ПІСНЯ БУВШОГО ЦАРЯ МИКОЛИ КРОВАВОГО.

(На нуту "Пропала надія"...)

Пропала корона, забрали столицю,
В них добре було жить мені;
Любив їсти, пити, гулять і не робити,
Тяжко те забути мені.

Як би вони знали, як я жажду влади,
Вони б не збувалися над мном;
Вони б посладили мене знов на троні,
І я б з них знова товч драла.

А то десь завезли на Сибір далеко,
І стережуть мене навкруги;
І одного колеги до мене не пуస్తать,
Ті бунтівники, вороги.

Шоб мої колеги взяли мене звідси,
І посадили знов на трон,
Яб справив тим клятим червонє сьвято,
Діткнув би їх знову мій царський закон.

Колеги се знають — без корони в сьвітї,
Нема чога жити мені;
З журби я згорбатів і почав свити,
Престол і корона все сяч ся мені.

Здаєсь, все пропало, шкода і думати,
Від сього лиш серце шемить;
Пішов би втїпачити в найблизшу річку,
Та річка вже ледом блищить.

Найліпше повисну в тій смерчині,
Що там позав тати росте,
І гниє у гірше підлої собаки,
А вітер за мною слід замете.

Дніпроенко.

СПРАВОЗДАНС

з моєї організаційної обідки
від дня 20 грудня, 1917 р.
до 21 сьвітня, 1918 р.

Зібрав на пресовий фонд "Р. Н." з наступних місцевостей:	
Ріджайна, Саск.	\$83.95
Мус Джав, Саск.	76.65
Медисин Гет, Алта.	36.60
Табер, Алта.	23.00
Летбридж, Алта.	37.00
Гардвил, Алта.	33.00
Колтурст, Алта.	5.75
Даймонд Сіті, Алта.	45.00
Гилкред, Алта.	45.00
Бельво, Алта.	37.40
Колмен, Алта.	43.30
Келгарі, Алта.	62.15
Кенмор, Алта.	38.50
Нордгі, Алта.	60.30
Едмонтон, Алта.	68.10
Бевеверлі, Алта.	9.25
Брул Майнс, Алта.	96.50
Бедсон, Алта.	11.00
Вегревіл, Алта.	9.00
Корбін, Бр. Кол.	21.00
Мішел, Бр. Кол.	42.00
Ферні, Бр. Кол.	71.00
Разом	\$919.45

Револуційного фонду зібрав на вічу в Мус Джав \$79.50

Поодинокі відділи зложили на прес. фонд "Р. Н.":

Ріджайна	\$15.00
Ферні	29.00
Едмонтон	50.00
Брул Майнс	6.00
Зах. Окр. Комітет	200.00
Разом	\$300.00
З передплат	148.85
З літератури	138.50
Разом	\$1,066.35

На організаційну подорож зложили наступні:

Е.К. У.С.Д.П. в Вінніпегу	\$20.00
Адміністрація "Роб. Нар."	5.00
Цен. Окр. Комітет	10.00
В Ріджайна на вічу	6.25
В Мусджав на вічу	8.45
Д. Самотюк, Колтурст	5.00
С. Хоронжий (Вінніпег)	0.50
В Едмонтон на вічу	3.80
В Едмонтон на відчиті	7.50
Відділ У.С.Д.П. в Вінніпегу	3.50
В Табор, Алта на вічу	7.15
Р. В. У. Келгарі, Алта.	5.00
В Келгарі на вічу	2.30
В Нордгі, Алта. на вічу	14.40
В Свіфт Курент, Саск.	6.00

ДО БОРОТЬБИ З ТЕМНОТОЮ!

БІБЛІОТЕКА "НОВИЙ СВІТ" ВИПУСТИЛА З ДРУКОМ НОВИ КНИЖКИ:
Напис передісторичних подій з 30 передісторичними образами — написав Олександр Курій.

- 1. Жерева історичні і передісторичні події та обсяг подій;
- 2. Історія землі в звязі з історією працелюва;
- 3. Житє чоловіка в трьох різних епох;
- 4. Як наука пояснює походженє чоловіка;
- 5. Житє і культура чоловіка в діловій епох;
- 6. Житє і культура чол. з кухонних стовпів і надвохлних мешкань;
- 7. Культура епохи бронзи;
- 8. Гальштатська культура; 9. Культура Ля Тен.

Ціна 40 ц.; 10 за 3.25; 25 за 7.00; 100 за 22.00

Ілюстрована робітнича читанка. Часть III. Познакомлює читачів з найновішими поступами науки.

В тій же книжці написав Швачка і присвятив українській темі: Чому позичали віру — Ціна 35 ц.; 10 — 3.00; 25 — 5.50; 100 — 19.00

Що я можу сказати за той час моєї організаційної обідки? — Більше нічого, лише велике задоволенє з наших завязних борців-товаришів противнішого струпілого, капіталістичного устрою. В кожній відділі чарував мене їхній пролетарський запал. Досить розважно розбирають вони всі події, які повстають в звязі з соціалним питанням. А найбільше заінтересовані вони російською революцією. Кожего та кольсальна сьвітло-ва переіна не заінтересувала? Тимбільше заінтересувала вона наших товаришів, котрі при сягали на свою честь і совість послужити тому самому Червоному Прапорови, який повіває те пер в Росії.

В кожній відділі можна було побачити гарну бібліотеку а також і багатоцінний інвентар.

Правда й се, що наших товаришів не задовольє се, що "Р. Н." виходить лише два рази на тиждень, вони хотіли бати його щоденником. Колиб так всі українські робітники зрозуміли, що се значить соціалістичний щоденник, то нема і сумніву, що "Р. Н." виходить би щоденником. Та всеж я глибоко вірю, що "Р. Н." вневдовзі як не щоденник, то три рази на тиждень буде виходити. Лише товаришам треба пам'ятати одно, а се про Український Робітничий Дім в Вінніпегу. Пощо нам платити такий великий рент за будинок, в яким приміщена машина "Р. Н."? Товариші! Посвятить трохи часу на зібранє достаточної суми грошей на Укр. Роб. Дім. Будуть в першій відділі в Нордгі, Алта. 5.00

В Брул Майнс на відділовім мітингу зложили т. 21.00

В Брул Майнс, з каси від. 10.00

В Вегревіл, Алта. на вічу 7.00

В Летбридж, Алта. 9.85

В Гардвил, Алта. 8.00

Разом

Росходи з причини моєї недуги побільшені, як се вже я і говорив Вам, товариші. Слабкість захопила мене на початку мого візду — а се в Мус Джав, Саск. Там пролежав я 10 днів і був привезлений поїхати до Вінніпегу. І як лише було мене знова можливо вихати з Вінніпегу на Захід, я виїхав. Через те я мусів і платити другий раз залізничю до Мус Джав. А також треба не забути, що ціна на залізничі сіста ла підвисла о 15 проц. Народно-сіловом, росходів одо-билась поважна сума.

Залізничя \$116.00

Іла і спанє по готелях 30.00

Доктор і медицини 8.00

Папір, стемплі, чекованє валізки 8.45

Пранє 4.00

Стріткара 0.95

Пересилка грошей 3.45

Разом

На подорож зібрано \$172.95

Росходу було 170.85

Осталось

\$2.10

Тут хочу зазначити, що в пописи наведених росходів є за числені росходи т. Т. Грицино-ка, який їздив зі мною з Мус Джав до Свіфт Курент, і т. І. Г. Гуцуляка, який помагав мені в околиці Едмонтону.

Новозасновані і відновлені мною відділи є в наступних місцевостях:

В Колгорст, Алта., Даймонд Сіті, Алта. і Кардіф, Алта. за снував нові відділи. Відновив в Келгарі, Алта. і в Гардвил, Алта. — Заснував відділ також і в Свіфт Курент, Саск., але нічо про него тепер не чути.

Товариші з Гілкрест, Алта. вже по мені поспішали з пресовим фондом "Р. Н.". Я вірю, що вкороті і Ви поспілите своїми центами на Укр. Роб. Дім., в яким будуть вичувати ся борці на знищенє сего злодійського ладу.

Здорові будьте, Товариші і Товаришам, працюйте так дальше, а я з Вами.

Честь і слава тим, що їдуть по соціалістичній дорозі! Хай жие міжнародний Інтернаціонал! Хай жие соціална революція! Хай жие У.С.Д.П. в Канаді! Ваш в борбі за Княжевич.

Михайло Княжевич.

МАСМО НА ПРОДАЖ

по дуже таній ціні мужеські і діточі сорочки і оверолсі ріжної величини.

N. LIPSCHITZ
826 College Ave. Winnipeg, Man.

ІМЕНА ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ПРЕС. ФОНД "Р.Н." В БЕДСОН, АЛТА.

Гр. Данилюк \$5.00; по \$1.00: І. Гудима, Д. Лехняк, В. Молдован, К. Сирегей, Д. Бабай, Ф. Новальський.

Разом

\$11.00

На сім вічу зібрано чотири передплати і розпродано за \$3.00 літератури.

Всім жертводавцям складаємо сердечну подяку.

М. Княжевич.

ЗБІРКА ДЛЯ Р. КИРИКА.

Для окалічлого товариша Романа Кирика в Медисин Гет, Алта., зложили т. Никола Храпко і другі товариші з Ларнок, Алта. \$15.00.

Товаришам жертводавцям, які не забули за нещасливого товариша сердечна подяку.

ЗБІРКА ДЛЯ ОКАЛІЧЛОГО РОБІТНИКА.

Келгарі, Алта.

На вічу в "Лейбор Темпл" сколектовано для робітника, котрому пияла утля руку \$31.15. Імена жертводавців слідує:

По \$1.00: М. Осьмак, Т. Радшиї, В. Тирон, Ів. Максимюк, О. Бібей, В. Гнатюк, М. Мирончук, Л. Шпорт, А. Гергіл, М. Іліський, М. Лашківнюк, І. Леук; по 50 цт.: Ос. Садовський, Н. Скрипник, М. Карпо, Г. Чорнобай, А. Басюк, О. Мотуза, М. Зеліський, Гнат Іваніцкій, В. Вільчишин, Ю. Дяконов, В. Галіна, К. Музичка, К. Гнатішин, Ю. Гнатішин, Ю. Горінюк, М. Гнатішин, І. Жуховський, Ем. Котон, Н. Ткачук; по 40 цт.: Н. Ткачук; по 25 цт.: М. Воробець, І. Батюк, О. Руснак, І. Мережа, І. Вакалюк, А. Вакарюк, М. Винничук, М. Вавриневич, Ф. Накоречний, Ан. Валєцкій, Н. Арборак, Г. Будяк, Ю. Грегорук, П. Гейл, Г. Вусик, М. Никифорук, М. Солтис, Г. Петик, Ал. Петровський, М. Пасінський, М. Веретка, М. Козак, Н. Сіменович, Т. Богоносюк, Г. Бабюк, Г. Савка, І. Киретюк, Ал. Вишгорова, Т. Буковський, М. Зарванський, В. Мішун, О. Стафійчук, Гр. Козул, Ів. Савка т. Логон, Ім. Кравчук, Н. Н. 15 цт.; Н. Іванчук 10 цт.

Всім жертводавцям сердечна подяку.

І. М.

ПОЗІР!

Українські Робітники в Ріджайні і околиці!

Заходом відділу У.С.Д.П. "Злука" в Ріджайні відіграє в вівторок, дня 7-го мая с. р. в Румульській Галі, 726 Вікторія Евно., гарну штуку п. н.

"ЗАМОРОЧЕНИЙ СЬВИТ".

Річ діє ся між селянами на Пелію в Галіччині.

Початок точно о год. 8-й вечером. По представлено буде забава до другої години по о-півночі.

Ціни місць: 50, 35 і 25 цт.

Дохід з представлення призначений на бібліотеку і на будо-ву Укр. Робітничого Дому.

Просить ся прибути як найчисленнішє на се представленє.

Комітет.

ОГОЛОШЕНЄ

Dr D. M. GENOFF
лікар і хірург

отворив офіс на 567 Селкірк Евно., в Аврора Блук.

Урядові години від 10 до 11 рано, від 2 до 3 і від 6 до 8, або після зазначення. Др Женоф говорить до українськи.

Телефон: St. John 2614.

НАЙСТАРША УКР. ГОСТИНИЦЯ

М. Гавришишина
містить ся при
267 Селкірк Евно
ВІННІПЕГ.

Кожий, хто хоче зїсти смачну їду на старокраєвий спосіб, — хай заго-сти боєд раз до мене, а певно буде вповні задоволені і своїх товаришів та знайомих пішло до мене.

Крім смачних портяк в кождий порі (бо реставрація отворена до другої години вночі) дістанете як найліпші напїтки, овочі і всілякі перекуски.

Маю ріжні цигари, цигаретні і тютю-ни.

Для тих, що приїждять з провінції двою знамениті примієня (напїтки) по можливо уміркованих цінах.

ПАМ'ЯТАЙТЕ НА АДРЕСУ:
267 SELKIRK AVE.
WINNIPEG, MAN.
Телефон: St. John 108.

В. Скорейко.
відділу).

ПРАВОВЗДАНС

ної діяльності відді-
Д.П. в Медисин Гет,
Алта.

У.С.Д.П. ч. 40 в Меди-
Алта. відбув за час від
до 31-го марта с.р. 4
знесені, 2 надзвичай-
загандові і 1 масовий.
на той час було \$79.75,
\$52.40. Нових членів
я за три місяці 11.
членів, котрі платять
сповняють свої пар-
язки є 17. Богато
кало, навіть декотрі з
діду і на їх місце ви-
них. Вибрано нового
ора, яким є т. П. Кор-
секретаря т. А. Андрі-
Решта урядників зїста
и.

Соціалізм,
А. Андріячук.

ЧІННЕ СПРАВОВЗДАНС

У.С.Д.П. в ЕЛМБУД,
МАН.

сїчня до 31-го марта
в відбув 6 бізнесових
в спеціальної, 3 надзви-
трої одну забаву.
виступі всіх членів 22.
членів вписано ся до від-
и представляє ся так:
ПРИХОДИ:
1917 р. \$13.36
забави \$17.25
вкладки \$13.05
внї датки \$12.30
внї \$55.96